

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На сьогодні одним з актуальних напрямів обліково-аналітичних досліджень в Україні є розвиток аналітичного забезпечення системи управління операціями з програмним забезпеченням. Дана проблематика особливо актуалізується з глобалізацією економіки, обранням євроінтеграційного курсу України, які висувають нові вимоги до діяльності підприємств, внаслідок чого з'являються потреби в розробці нових підходів до здійснення економічного аналізу на підприємствах. Ще однією причиною актуальності даного напрямку досліджень є стрімкий розвиток ІТ-галузі в Україні, яка демонструє стрімкі темпи зростання в останні роки, що в цілому відбувається на тлі постійного зміцнення світового ринку ІТ-послуг. Внаслідок цього вище керівництво країни [1] відносить ІТ-індустрію до одних з найбільш пріоритетних галузей розвитку економіки.

На сьогодні в Україні існує значна кількість досліджень, присвячених розвитку методики економічного аналізу нематеріальних активів. В той же час, незважаючи на існуючі відмінні особливості у порівнянні з іншими нематеріальними активами (немонетарність, відсутність матеріальної форми, ідентифікованість, довгостроковість використання, здатність до тиражування без втрати їх якості, відсутність фізичного зносу, здатність до збільшення вартості, здатність до мережевої взаємодії), на сьогодні проблемам економічного аналізу програмного забезпечення присвячується зовсім незначна увага вчених.

Найвні лише окремі публікації вітчизняних дослідників, присвячені аналітичному забезпеченню управління витратами на дослідження та розробки програмних продуктів (В.В. Гик, Л.В. Гнилицька, О.В. Кантаєва, І.В. Первій, Т.Я. Сенчук та ін.). При цьому, подібні проблеми досить широко розкриваються в дослідженнях зарубіжних авторів (Б. Брійс, Д. Ебоуді, Б. Елліотт, Д. Живолі, П. Заровін, Б.А. Каркеронд, Б. Лев, Д. Поул, Т. Соуганніс, С. Хендерсон та ін.). Існування такої ситуації зумовлюється тим, що в зарубіжному обліковому законодавстві існують окремі нормативні документи, які присвячені питанням бухгалтерського обліку програмного забезпечення, що зумовлює існування відмінностей в підходах до їх економічного аналізу. Зокрема, в системі облікових стандартів США (GAAP US) для обліку програмного забезпечення використовуються наступні стандарти: SFAS 86 "Облік витрат на програмне забезпечення, призначене для продажу, оренди або передачі іншим користувачам" [2] та SOP 98-1 "Облік витрат на програмне забезпечення, що розроблене або одержане для власного використання" [3]. Використання таких стандартів дозволяє сформувати окреме інформаційне поле для розробки методики економічного аналізу процесів створення та використання програмного забезпечення на підприємствах.

Виходячи з існуючого стану наукових досліджень в сфері методики економічного аналізу програмного забезпечення, основними проблемами, які потребують вирішення в даній сфері, є наступні:

- уточнення сутності програмного забезпечення як об'єкта бухгалтерського обліку та економічного аналізу, що має свої специфічні особливості, які відрізняють їх від інших видів нематеріальних активів підприємства;
- удосконалення порядку облікового відображення витрат на дослідження та розробку програмного забезпечення шляхом удосконалення їх складу та критеріїв визнання;
- розробка напрямів підвищення ефективності управління процесом створення програмного забезпечення на підприємствах за допомогою використання інструментів бізнес-аналізу;
- розробка методики економічного аналізу програмного забезпечення в розрізі наступних напрямів: аналіз інтенсивності здійснення витрат на дослідження та розробку програмного забезпечення; аналіз рівня наукоємності процесу створення програмного забезпечення; аналіз ефективності процесу створення програмного забезпечення;
- розробка аналітичного забезпечення ІТ-аутсорсингу.
-

Список використаної літератури:

1. Порошенко назвав пріоритетні галузі розвитку України // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.rbc.ua/ukr/news/poroshenko-nazval-prioritetnye-otrasli-razvitiya-1452787077.html>
2. Statement of Financial Accounting Standards No. 86 "Accounting for the costs of computer software to be sold, leased, or otherwise marketed". – FASB, 1985. – 22 p.
3. Statement of Position 98-1. "Accounting for the Costs of Computer Software Developed or Obtained for Internal Use". – New York: AICPA, 1998. – 22 p.